

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2023-01210

ER REF Fi2023/02704

Remissvar om Delbetänkande En säker och tillgänglig statlig e-legitimation

2024-01-24

Riksbanken tillstyrker utredningens förslag avseende inrättande av en statlig e-legitimation på högsta tillitsnivå.

En statlig e-legitimation kan främja ökad robusthet, inkludering och möjligheten att betala digitalt

Dagens digitaliserade samhälle förutsätter att de som befinner sig i Sverige har tillgång till e-legitimation för att få åtkomst till tjänster som tillhandahålls av myndigheter och privata aktörer. Innehav av BankID är till exempel en nödvändig förutsättning för att få tillgång till bankernas digitala betaltjänster vilket innebär att de som nekas BankID är avskurna från möjligheten att genomföra digitala betalningar. Dessutom används BankID frekvent vid vardagliga kontakter med myndigheter och företag. En statlig e-legitimation skulle göra det möjligt för fler än idag att få tillgång till e-legitimation, i synnerhet de som saknar en bankrelation. Förutsatt att den statliga e-legitimationen ger åtkomst till betaltjänstleverantörers betalkonton och internetjänster för att genomföra betalningar skulle även möjligheterna att göra elektroniska betalningar på distans underlättas. Detta eftersom majoriteten av dessa betalningar måste autentiseras med e-legitimation. En statlig e-legitimation skulle också främja privatpersoners möjlighet att betala vid fredstida krissituationer och höjd beredskap eftersom det då finns ytterligare ett alternativ i det fall befintliga lösningar för e-legitimation skulle vara otillgängliga. E-legitimation är en samhällskritisk tjänst och det är av vikt för Sveriges förmåga att möta fredstida kris och lägen med höjd beredskap att tillgången till e-legitimationer breddas.

En statlig e-legitimation bör vara användarvänlig

Utredningen betonar vikten av att en statlig e-legitimation kan stärka samhällets robusthet vid fredstida kris och höjd beredskap genom att erbjuda ett alternativ i det fall befintliga e-legitimationer är otillgängliga samt bidra till ökad digital inkludering genom att ge fler tillgång till e-legitimation. Riksbanken anser att detta är mycket viktiga mål, men vill betona att den statliga e-legitimationen bör vara enkel och smidig att använda för att kunna uppnå dessa mål. De e-legitimationer som används av privatpersoner idag är integrerade med mobiltelefoner, användarvänliga och har ett brett användningsområde vilket underlättar den dagliga kontakten med myndigheter och privata företag.

En statlig e-legitimation som inte lever upp till denna standard kommer att få det svårt att nå bred acceptans och nå målen. Utredningens förslag att den statliga e-legitimationen ska utfärdas på högsta tillitsnivå, stödja kvalificerade elektroniska underskrifter och användas för att utfärda andra e-legitimationer med lägre tillitsnivå har en hög ambitionsnivå. Riksbanken anser dock att förslaget att den statliga e-legitimationen endast ska utfärdas på ett fysiskt kort i kombination med att skyldigheten att acceptera den begränsas till myndigheter och privata aktörer inom vård och skola riskerar att leda till låg acceptans vilket skulle göra att den statliga e-legitimationen marginaliseras och i praktiken blir irrelevant.

Riksbanken stöder utredningens ståndpunkt att den statliga e-legitimationen framöver bör finnas på ett statligt utfärdat identitetskort enligt den modell som exempelvis tillämpas i Estland. Det bör även övervägas att införa ytterligare en variant av den statliga e-legitimationen i form av en mobil applikation med den lägre tillitsnivå och säkerhetsnivå för elektroniska underskrifter som nuvarande e-legitimationer på den svenska marknaden använder. Detta skulle innebära ett fullgott statligt alternativ till befintliga e-legitimationer etableras och öka förutsättningarna för acceptans och måluppfyllnad avseende robusthet och digital inkludering.

Den statliga e-legitimationen bör vara utformad så att den kontinuerligt kan anpassas för att följa den tekniska utvecklingen, exempelvis det pågående arbetet inom EU med en europeisk digital identitetsplånbok.

Polismyndigheten bör ansvara för grundidentifiering

I likhet med utredningen anser Riksbanken att Polismyndigheten bör vara den myndighet som ansvarar för den grundidentifiering som ska föregå utfärdande av den statliga e-legitimationen då detta ligger i linje med myndighetens befintliga uppdrag avseende grundidentifiering inför utfärdande av svenskt pass och nationellt ID kort. Det är av största vikt, så som påpekas i utredningen, att grundidentifieringen genomförs på ett noggrant och säkert sätt.

Det är angeläget att den finansiella sektorn accepterar en statlig e-legitimation

Riksbanken anser att det är ytterst angeläget att den privata finansiella sektorn accepterar den statliga e-legitimationen och delar därför utredningens uppfattning att det behöver utredas om det inom hela eller delar av den privata sektorn bör ställas krav på att acceptera vissa e-legitimationer. En sådan utredning bör ske snarast möjligt och särskilt beakta hur krav på att acceptera en statlig e-legitimation kan bidra till att stärka motståndskraften i betalningssystemet. I synnerhet betaltjänstleverantörer bör acceptera den statliga e-legitimationen eftersom att det skulle främja åtkomsten till betalkonton och betaltjänster, förbättra möjligheten att göra betalningar under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap samt minska det i dag starka beroendet till BankID.

På direktionens vägnar:

Erik Thedéen

Anne Mattila Wass

Beslutet har fattats av direktionen (riksbankschefen Erik Thedéen, förste vice riksbankschefen Anna Breman samt vice riksbankscheferna Per Jansson, Martin Flodén och Aino Bunge) efter föredragning av rådgivaren Johan Schmalholz. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Christina Wejshammar medverkat.